

Aikuisopettajan tulevaisuus

Aktiiviope -päivät Turussa 5.-7.11.2021

Johanna Ollila / Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun yliopisto
Future Camp –kuvat: Pirita Männikkö 2014

Sisältö

1. Tulevaisuus ja työelämä
2. Osaamisidentiteetti
3. Tulevaisuusohjaus
4. Menetelmiä ja työkaluja

Tulevaisuus ja työelämä

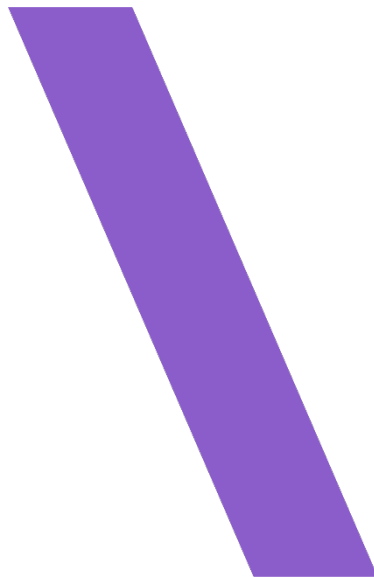

Tulevaisuudesta tietäminen

- **Tulevaisuus ei ole ennustettavissa.**
Tulevaisuuden toteutumiseen on useita mahdollisuuksia
- **Tulevaisuus ei ole ennalta määrätty.**
Ihmisen mahdollisuudet vaikuttaa tulevaisuuteen
- **Voimme vaikuttaa tulevaisuuteen teoillamme ja valinnoillamme.**
Arvojen ja arvokeskustelun merkitys tulevaisuuden tekemisessä

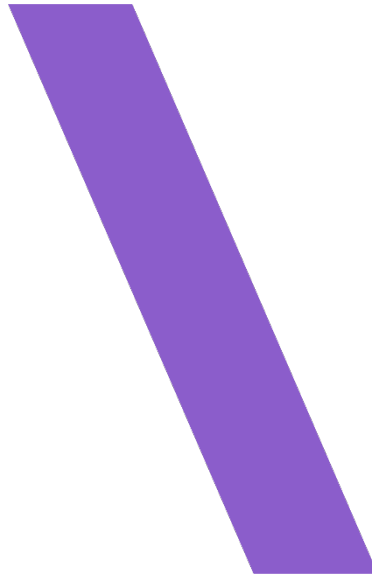
Roy Amara (1981) The Futures Field:
Searching for Definitions and Boundaries.

Millainen on tulevaisuuden työelämä?

- Automatisaatio, robotisaatio, keinoäly, digitaaliset alustat muokkaavat eri aloja eri tavoin
- Työ on arvonaluonnin prosessi – työ tehdään itselle ja yhteisölle, ammattitilpeys
- Työn silppuuntuminen, monia eri tapoja saada toimeentulo
- Uudenlaisia turvaverkkoja tarvitaan
- Työnteon ekologisuus ja eettisyys ovat merkittäviä

Muutokset työelämään ja koulutukseen

- Keskiöön nousevat osaamiset ja niiden uudenlaiset yhdistelmät yli koulutusalojen
- Formaalin koulutuksen ulkopuolella hankitun osaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen
- Osaamisidentiteetti, koulutus ja uuden oppiminen ovat tärkeitä keinoja työn muutoksessa

Arvauksia tulevaisuudesta

Suomessa: vuoteen 2030 mennessä eläköityy n. 30% kuntien ja valtion työntekijöistä

Tilalle ihmisiä vai koneita vai ei ketään? Mistä osaajat?

Koneet ja laitteet lisäävät:

a) tehokkuutta (rahoittaja)

b) laatua (asiakas)

c) sujuvuutta (työntekijä)

d) kestäväää hyvinvointia?

Nousevia aloja?: bioalat/prosessiteollisuus, terveys ja lääketeknologia, energia, ruokaturvallisuus ja –terveys, (lähi)matkailu ja elämykset

Yhteenvetoa työn muutoksesta

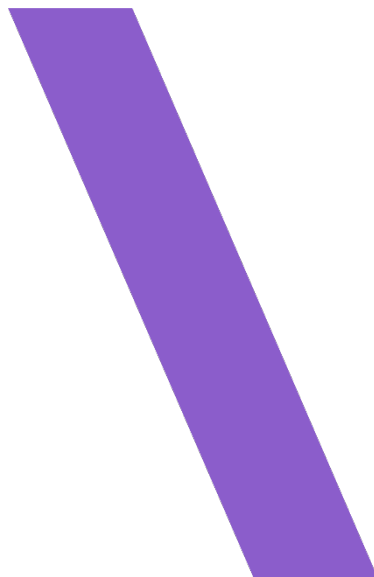
- Muutos siihen **miten työtä tehdään**, kenelle ja miksi
- Suurin työn teettämiseen liittyvä muutos syntyy alustatalouden kasvusta?
→ vaadittavat osaamiset?
- Ikärakenteen muutos: 2030 Suomessa on vähiten alle 15-vuotiaita sitten 1870-luvun → silver economy?
- Koulutus ja uuden oppiminen ovat kriittisin keino työn murroksesta selviämiseksi
→ formaalin koulutuksen ulkopuolella hankitun osaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen, vahva osaamisidentiteetti
- Yksilön oppimisesta ja osaamisesta yhteisön osaamiseen?
→ muutokset koulutusjärjestelmään ja ohjauksen järjestämiseen

→ **Miten nämä otetaan huomioon koulutuksessa?**

Vuonna 2035...

1. On tavallista, että ihmisellä on elämänsä aikana yli 10 työpaikkaa tai yritystä eri aloilta

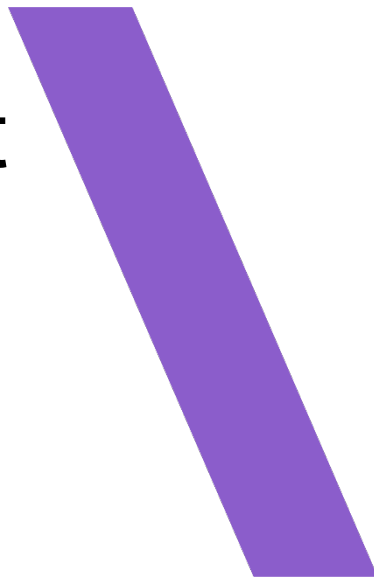
Toivottavaa

Ei-toivottavaa

Vuonna 2035...

2. Asiantuntijat tekevät töitä 7 kk vuodessa ja tekevät muuta lopun aikaa

Toivottavaa

Ei-toivottavaa

Vuonna 2035...

3. Asiantuntijat tekevät yleisesti töitä kotoa käsin globaalisti eri työnantajille

Toivottavaa

Ei-toivottavaa

Vuonna 2035...

4. Elämä on paikallista:
tavarat 3D-tulostimilla,
käytössä paikallisraha,
matkustaminen kiintiöity

Toivottavaa

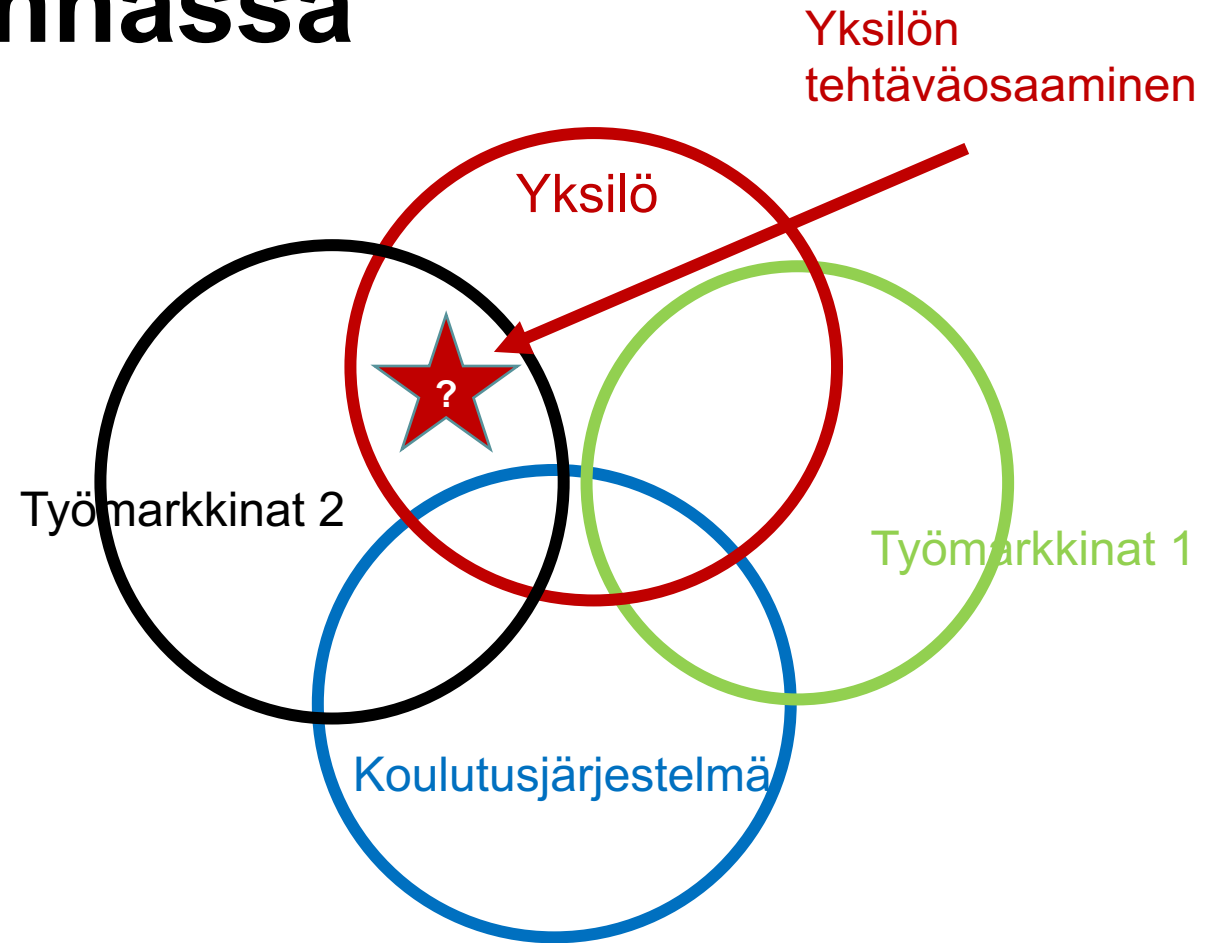

Ei-toivottavaa

Osaamisidentiteetti

Osaaminen yhteiskunnassa

- Henkisen pääoman varanto
- Hyvinvoinnin ja toimeentulon lähde
- Tulevaisuuden osaamiset eivät tiedossa:
  - muuttuvien osaamistarpeiden ennakointia ja jatkuvan oppimisen kokonaisuutta ei voi ulkoistaa yksilölle
- Osaamisen täydentäminen eri elämäntilanteissa joustavasti
  - osaamisidentiteetin kehittyminen

Osaamisen tunnistaminen: haasteita ja mahdollisuuksia

Yksilötaso

- haaste: jatkuvan oppimisen vaatimus ja paine
- mahdollisuus: osaamisten ja motivaation tunnistaminen, oppimisen motivaatio, osaamisidentiteetin vahvistaminen

Yhteisötaso

- haaste: osaamisen kohtaanto-ongelma, puhutaan osaamisista eri sanoilla kielillä luokitellaan toisia hyvässä tarkoituksessa mutta puutteellisin perustein
- mahdollisuus: moninaisten oppimisen paikkojen ja osaamisten tunnustaminen (os. perusteisuus, näytöt), osaamisten täydentäminen, vertaisarviointi

Yhteiskuntataso

- haaste: pyrkimys osaamisten hyödyntämiseen tehostamalla ja suoraviivaisuudella
- mahdollisuus: palvelujen monipuolisuus, tukirakenteet, koulutusjärjestelmän tavoitteet arvioitavaksi ja kehitettäväksi

Lähde: Laura Paaso, Harri Ketamo, Johanna Ollila (2021) Moninaisen osaamisen tunnistaminen – haasteita ja mahdollisuuksia. Sitra/Osaamisen aika (tulossa)

ESIMERKKEJÄ IHMISEN TYÖSTÄ KONEIDEN MAAILMASSA

Robottiturvallisuuden tarkastaja • robottityönjohtaja • robottikouluttaja • robottityön suunnittelija • robottienergia-avustaja • robottivalmistuksen tarkastaja • tavarantarkastaja • tavarantarkastajan valvoja • tavarantarkastajan huolija • tavararobottien ja tavaroiden pelastaja • joukkoistuskuljetuksen valvoja • 3D-tulostaja, -tuunaaja ja -lähivalmistaja • tavarastailisti • raaka-ainekonsultti • kiinteistövalvomomestari • robottirakennusmateriaalisäättäjä • robottirakennusmestari, -arkkitehti ja -valvoja • kunnossapitokauko-ohjaaja • robottiliikenteen "fleet manager" • 3D-mittaaja ja mallintaja • tavarastylisti • kaupunkiviljelijä • aineenvaihdunta-analyytikko • etäkokki • off-grid -huoltotarkastaja • nanokuituinsinööri • rakentajarobottiasentaja ja -ohjaaja • peukutusmanageri • alustalobbari • mainekauppias • kyberturvamies • IoT-riskianalyytikko • robottivakuutusarvioija • robottikenttähuoltaja • viranomaisfasilitoija • lähipalvelunvälittäjä • mikrovakuuttaja • omavarauskonsultti • diagnostiikkavalmentaja • implanttiasentaja • biosalapoliisi • proteesinsäättäjä • AI-psykologi • etäoppimismentori • virtuaalisomistaja • VR-tapah- tumakoordinaattori • joukkoistusrekrytoija • vertaistytön moderaattori • motivaatio- suunnittelija • koheesiomanageri • tarpeenetsijä/logoterapeutti • heimopäällikkö • hallinnon pelillistäjä • ...

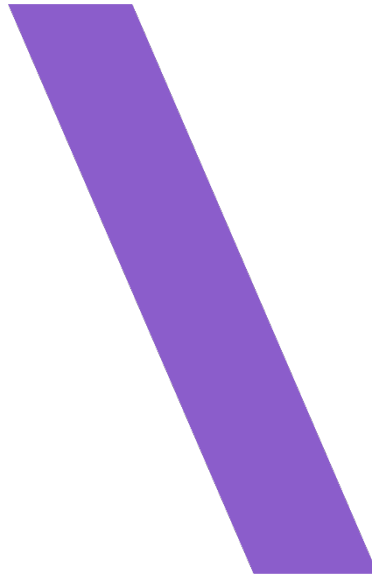

Mikä voi erottaa ihmisen osaamisen koneista?

- Pehmeät taidot ja kovat taidot
  - yhdessä toimiminen ja luominen, inhimillisuus
  - kehonhallinta, motoriset taidot?
  - syväosaaminen vs. osaamiskokoelma
- Kosketusta vaativat tehtävät (hi-tech, high touch)
- Ihmistä tarvitaan tietoisuutta vaativiin töihin (Yuval Noah Harari)
- **Osaamisyhdistelmät eri tehtäviin**

Mihin opiskelijoita ohjataan?

- Pitkien yhtenäisten työurien loppu, lineaarisuuden loppu
- Osaamisen kehittäminen ja jatkuva oppiminen
- Uudet ammatit ja osaamisyhdistelmät
- Tekemisen tavan muutos
- Nuoret ja aikuiset yhdessä opiskelijoina

Mitä tarvitaan?

- Keinoja tunnistaa ja sanoittaa omaa osaamista
- Nähdä oma osaaminen osana erilaisia tehtäviä ja ammatteja
- Välineitä muutosten kohtaamiseen ja ymmärtämiseen
- Kykyä tunnistaa ja nähdä vaihtoehtoja

Oman osaamisen tunnistaminen ja sanoittaminen

- Yksilölliset polut jo lapsesta alkaen: omat kiinnostukset, harrastukset, asuinympäristö
- Myöhemmin: koulutusvalinnat, uudet harrastukset, jatko-opiskelu, täydennyskoulutus, työssä oppiminen ja toisten opettaminen

→ Osaamista kertyy kaikkialta kaiken aikaa

- Oma osaamisten ja kiinnostusten muuttuva kokonaisuus = osaamisidentiteetti
- Opinnoissa, työtehtävässä ja –yhteisössä kehittyvä = ammatti-identiteetti

Osaamisidentiteetti

- On ajassa muuttuva käsitys itsestä osaajana: siitä mitä tiedän, mitä taidan ja miten voin kehittyä sekä kuinka tuon osaamiseni ilmi. Osaamisidentiteetti rakentuu suhteessa sosiaaliseen ympäristöön.
- Koulutuksen tulisi tukea vahvan osaamisidentiteetin kehittymistä ammatti-identiteetin lisäksi.

OSAAMINEN

OSAAMINEN

Taidot, tiedot, kyky oppia ja kehittyä, konstruktionaalista

**OSAAMIS-
IDENTITEETTI**

OSAAMISIDENTITEETTI

Käsitys itsestä osajana ja kyky tuoda oma osaamisena esille. Rakentuu vuorovaikutuksessa.

IDENTITEETTI

IDENTITEETTI

Ajassa muuttuva, minäkäsitys, kuuluminen

Osaamisidentiteetti

- Mitä osaan?
- Mistä olen kiinnostunut?
- Missä olen hyvä?
- Mistä olen hankkinut osaamista tai mistä voin hankkia sitä lisää?
- Mitä osaamista tarvitsen
- Miten sanoitan osaamiseni?
- Mitä haluan oppia?
- Miten opin?

Osaamidentiteetti

- Mitä osaan?
- Mistä olen kiinnostunut?
- Missä olen hyvä?
- Mistä olen hankkinut osaamista ja mistä voin hankkia sitä lisää?
- Mitä osaamista tarvitsen
- Miten sanoitan osaamiseni?
- Mitä haluan oppia?
- Miten opin?
- Kehittyä läpi elämän
- Samaa osaamista voi tarvita eri ammateissa ja tehtävissä
- Keskeistä osaamisen tunnistaminen ja sanoittaminen
- Osaamisten näkeminen mahdollisuuksina ja osana erilaisia tehtäviä

Osaamisen kehittäminen

- Elämäntilanteiden ja kiinnostuksen mukaan
- Henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ehdoilla
  - Robotit ja tekoäly työkavereina
- Mahdollisuuksien näkeminen yllättävissä tilanteissa
  - kuvittelu ja unelmointi aina mukana
  - uteliaisuus ja uuden huomaaminen

Kuva: EksoVest, Ford Motor Company

Tulevaisuusohjaus

Ajatellen tulevaisuuteen

- Tulevaisuuden ajattelu edellyttää taitoa analysoida tilanteita ja hahmottaa kokonaisuuksia ja asioiden keskinäisiä vaikutussuhteita.
- Tulevaisuuden pelko lisää alttiutta lyhytjänteisyyteen
→ jää tarpeiden ja halujen tyydyttämiseen, vastuuta vain itsestä ja/tai lähipiiristä
→ vähentää harkintaa ja pitkäjänteisyyttä
→ heikentää elämänhallintaa
- Tulevaisuuteen kurottaminen vaatii muutoksen ja epävarmuuden hyväksymistä.

Suhde tulevaisuuteen

Tarkastelutaso

Ohjaajan taso

Ohjattavan taso

Yhteisötasoja:

- lähipiiri
- yhteiskunta
- maailma

Vaikuttavat tekijät

- tulkintakehikko
- kokemukset
- tieto
- uskomukset
- pelot ja toiveet
- itsetuntemus
- toimijuus

Tulevaisuusohjauksen tausta ja tavoitteet

Teoreettisina ankkureina kokemuksellisen oppimisen, holistisen ja sosiodynaamisen ohjauksen sekä tulevaisuudentutkimuksen viitekehykset

- Pidemmän aikavälin tulevaisuusajattelun ja kokonaisvaltaisen opinto- ja uraohjauksen yhdistäminen
- Menetelmät ja tehtävät kehitetty yhdessä ohjattavien ja ohjaajien kanssa
- Yksilöllisen tulevaisuussuhteen ja vastuullisuuden vahvistaminen
- Tulevaisuuden omistajuuden tukeminen: osallistaminen ja voimauttaminen
- Kaikki ohjaa: miten mukaan opetukseen?

Keskeistä tulevaisuusohjauksessa

- Perustuu tekemiseen, kokemiseen ja jakamiseen
- Tuo epälineaarisuutta ja luovuutta ajatteluun
- Avaa näkemään uusia vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia
- Auttaa pohtimaan, mihin eri valinnat johtavat: mitä vaihtoehtoja ne avaavat tai sulkevat pois
- Kehittää reflektointitaitoja ja itseymmärrystä
- Auttaa miettimään pitkän aikavälin muutoksia – laajentaa näkökulmaa

Havaintoja ja oppeja tulevaisuusohjauksesta

- Oman arvontunto ja oman identiteetin pohdiskelu edesauttavat oman tulevaisuuden luomista
- Vertaistuki ja ohjaus edistävät oman tulevaisuuden hahmottamista ja vahvistavat uskoa omiin mahdollisuuksiin
- Oma tulevaisuus kiinnostaa, vaikka se ei aina päälle näy
- Lyhyet interventiot ja tiedon lisääminen tulevaisuuden mahdollisuuksista eivät auta etenkään erityisryhmiä
- Tulevaisuussuhteen kehittyminen vaatii prosessin, aikaa ja toistoja

1. Puhutaan mahdollisuuksista, ei vain uhista

- Kaikki ei muutu: aina on olemassa myös pysyviä tai hitaasti muuttuvia asioita
- Työ ei katoa, vaan työ muuttaa muotoaan – myös nykyisiä ammatteja ei joskus ollut
- Aina syntyy myös uutta työtä: millaista työtä sinä olet synnyttämässä?
- Mikä on ihmisen vahvuus digitalisoituvassa maailmassa?
- Mitä haluamme jättää koneille, millä tavalla työskentelemme yhdessä?

2. Kasvata valmiuksia kohdata muutoksia

- Muutokset vaikuttavat eri aloihin eri tavoin: mikä on muutoksen merkitys omalla alallani?
- Millaista osaamista työn muutoksessa tarvitaan? Millaista asennetta?
- Millaista työtä voi tehdä sillä kaikella osaamisella mitä minulle on kertynyt?
- Osaamisen näkeminen osana erilaisia ammatteja ja tehtäviä
- Teemme elämämme aikana useita valintoja, myös koulutukseen ja työhön liittyen

3. Luo tilaa vaihtoehtojen näkemiselle

- Osaamisen tunnistamista ja sanoittamista voi ja pitää harjoitella, siihen on useita eri tapoja.
- Erilaisten urapolkujen ja tekemisen tapojen esille tuominen
- Yhdessä tekeminen ja toisilta oppiminen
- Tärkeää ei ole lopputulos vaan ajatusten herättäminen
- YTO-opintojen tärkeys, mutta: opiskelu- ja työelämävalmiuksien ja urasuunnittelun tulisi kulkea läpi opintojen prosessina
- Ohjaus on kaikkien asia

Ajatus lentoon...mitä 2030-luvulla?

- Opetus ja ohjaus
- Konsultointi, mentorointi
- Aikuisten ohjaamo
- Eläköityvien ohjaus ja opiskelu
- Jatkuva oppiminen eläkkeellä
- ?
- ?

Yhteenvetoa

1. Jatkuvan oppimisen edistäminen: pakosta mahdollisuudeksi
2. Osaamisten tunnistaminen ja tunnustaminen, osaamisten yhdisteleminen ja jakaminen -> osaamisidentiteetin vahvistaminen
3. Tulevaisuussuhteen ja -uskon voimistaminen itsessä ja muissa
4. Tulevaisuus ei tapahdu itsestään - sitä tehdään

Menetelmiä ja työkaluja

Koulutusta ja materiaaleja

- Osaamisidentiteettiä rakentamassa –
täydennyskoulutus (9 op),
järjestetään verkossa kl+sl 2022
www.osaamismatkalla.fi
- Tulevaisuusohjauksen
opintokokonaisuus (15 op) /Turun
yliopiston/Avoin yliopisto-opetus
www.tulevaisuusohjaus.fi
- Monialaisen uraohjauksen
verkkovalmennuspaketti ja
osaamismerkki (5 op)
- julkaistaan keväällä 2022
www.osaamismatkalla.fi

Menetelmätavoitteita

- Ryhmäohjaus
  - vertaisuus
  - jakaminen
  - oppiminen
- Yksilöohjaus
  - luottamus
  - kuunteleminen
  - itsetuntemuksen tukeminen

Tulevaisuusohjaus

Työkaluja ja tehtäviä erilaisia tulevaisuuksia varten

www.tulevaisuusohjaus.fi

Työkalut

Tältä sivulta löydät tulevaisuusohjauksen työkaluja ja tehtäviä. Tehtävät on kehitetty yhteistyössä ohjaajien ja ohjattavien kanssa ja ne tukevat erityisesti elämän taitekohtiin liittyvien valintojen pohtimista. Pidemme myös asiantuntijaluentoja ja koulutuksia työkalujen käytöstä, voit lukea lisää esitteestämme: [Tulevaisuusohjauksen koulutuspalvelut](#) (pdf) Tiedustelut: tulevaisuusohjaus@utu.fi.

Tule tekemään Turun alueen [osaamisen ja koulutuksen tulevaisuutta](#), osallistu tulevaisuuskuvien arviointiin!

Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen ja Turun kaupungin järjestämissä työpajoissa on visioitu neljä erilaista tulevaisuuskuvaa, joihin toivotaan kommentteja kaikilta alueen asukkailta. Tulevaisuuskuvien yhteydessä on väittämiä, joiden toivottavuutta ja todennäköisyyttä voi arvioida ja samalla jakaa näkemyksensä siitä, millaista osaamista alueella tarvitaan vuonna 2040.

Katso tulevaisuuskuvat ja ota kantaa: <https://link.webropolsurveys.com/S/14B39E584D695F6C>. Kyselyyn vastaaminen kestää n. 10-15

Tulevaisuusohjauksen tehtäviä ja työkaluja

- **Simulaatit:** valintojen harjoittelu, vaihtoehtojen näkeminen
- **Tulevaisuuskartta:** askeleet toivottuun tulevaisuuteen
- **Taitobingo:** osaamisen tunnistaminen ja sanoittaminen
- **Väittämiä tulevaisuudesta:** ajattelun suuntaaminen tulevaisuuteen
- **Tulevaisuuden ammatit ja ammattiminä:** miten työ muuttuu? Mitä haluaisin tehdä?
- **Valinnat ja arvot:** miten teen valintani ja mikä niitä ohjaa?
- **Tulevaisuuskuvat ja skenaariot:** vaihtoehtoisten tulevaisuuksien hahmottaminen
- **Ohjausprosessit:** HUPS: henkilökohtaisia urapolkuja suuntimassa
- **Työelämään tutustuminen:** varjostaminen, TET-harjoittelu

Sampo-ohjaussivusto

Sampo on sivusto, jolta löydät materiaaleja muun muassa ammatillisen koulutuksen Yhteisten tutkinnon osien **Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet** osa-alueen toteuttamista varten. Materiaali tukee myös HOKSin jatkuvaa päivittämistä ja opiskelijalle laadittavan urasuunitelman tekemistä. Sivuston materiaalit ovat vapaasti kaikkien käytettävissä ja niitä kehitetään ja päivitetään Osata-hankkeen aikana.

- Sisältöjä **opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiuksien** opettamiseen ja ohjaamiseen.
- Osiot: **oma osaaminen ja vahvuudet**, ammatillinen koulutus ja urasuunnittelu
- Eri alojen ja erilaisten opiskelijaryhmien kanssa testattuja tehtäviä.
- Vinkkejä erilaisista tavoista kuvata ja esittää omaa osaamista.
- Sampo-ohjaussivusto: <https://osata.fi/sampo/>

LISÄMATERIAALIA JA LINKKEJÄ

Tulevaisuusohjauksen sivusto: www.tulevaisuusohjaus.fi

Sampo-ohjaussivusto: www.osata.fi/sampo

Tulevaisuuspäivän materiaalit: <https://tulevaisuuspaija.fi/materiaalit>

Sitran Osaamisen aika -ohjelma:

- <https://www.sitra.fi/aiheet/osaamisen-aika/#ajankohtaista>

- Osaaminen näkyviin -työkaluja: <https://www.sitra.fi/hankkeet/osaaminen-nakyviin/#tyokalut>

Harjoituksia osaamisen tunnistamiseen ja sanoittamiseen

- Osaamisidentiteetti ja roolit
- Ammatillisen osaamisen käsi
- Osaamisen mindmap
- Vahvuuksien tunnistaminen
- Eri työtehtävät – eri osaamisvaatimukset
- Tulevaisuuden osaamiset
- Lisäksi voimavara- ja elämänhallintatehtäviä mm.
Osaan ja innostun työstäni, Ajankäyttökello, Työn voimavarat ja vaatimukset

Sampo-materiaalipankki: <https://osata.fi/sampo/>

FUTURE
CAMP

Viime tiistaina elämä muuttui
Thaimaassa kahdella tavalla.
3.2.2030 Ilmastomuutos lumisateinen
päivänä kuin maailman ensimmäiset
lentävät autot julkaistiin.

Uudelle alalle?

Sinulle tarjoutuu vuoden määräaikainen työpaikka. Tehtävistä sinulla ei ole juurikaan aiempaa kokemusta mutta työnantaja tarjoaa mahdollisuuden työn ohella kouluttautumiseen.

Ajatus opiskelusta työn ohella tuntuu työläältä. Kyse on kuitenkin vähimmillään vain yhdestä kurssista, jota voi käydä osittain työpajalla. Luvassa on toisaalta vähintään vuosi hommia, joten otan työn vastaan.

Etsin mieluummin omaa koulutustani vastaavaa työtä, jotta saisin mahdollisimman paljon työkokemusta omalta alaltani. Määräaikaisuuskin mietityttää, sillä sinä aikana en voi itseäni lrisanoa, jos löydän vakituisen työn.

Työ vaikuttaa mielenkiintoiselta ja maksuttoman lisäkoulutuksen mahdollisuus kuulostaa lupaavalta, joten tartun tarjoukseen.

...in jonkin aikaa ja juttelen kavereiden kanssa. Otan sitten yhteyttä työnantajaan.

Työelämään ja urasuunnitteluun liittyviä harjoitteita

- [Tulevaisuuskartta](#)
- [Tulevaisuuden ammattiminä](#)
- [Unelmatyöpäiväni vuonna 20XX](#)
- [Unelmakartta ammatillisesta tulevaisuudesta](#)
- [Tulevaisuuden osaamisyhdistelmät -kisa](#)
- [Töissä.fi](#) – Valmistuneiden kertomukset, eri uratarinoihin tutustuminen

<https://tulevaisuusohjaus.fi/tyokalut/>

<https://osata.fi/sampo/>

Osaamidentiteetti-videoita

Osaamisen aika (2019, 5:34)

<https://youtu.be/42E3v5ef4s4>

Tulevaisuuden taidot (2019, 5:47)

https://www.youtube.com/watch?v=uBj56_0vjDU

Osaamispolkuja tulevaisuuteen -hanke (OSATA): www.osata.fi

Youtube-kanava:

<https://www.youtube.com/channel/UCtwXpt1YTeHYashGxs9C7wA>

Yhteystiedot

Johanna Ollila

Tutkimuspäällikkö
johanna.ollila@utu.fi

www.tulevaisuusohjaus.fi

Tulevaisuuden tutkimuskeskus

Turun kauppakorkeakoulu
20014 Turun yliopisto
utu.fi/ffrc

”

Ihminen on paremmin valmistautunut myös yllättäviin muutoksiin, kun hän on miettinyt tulevaisuutta.”

– Leena Jokinen, Koulutuspäällikkö

**TURUN
YLIOPISTO**

**TULEVAISUUDEN
TUTKIMUSKESKUS**